Parlem de tangrams!

De la Xina a Egipte passant per Cornellà...

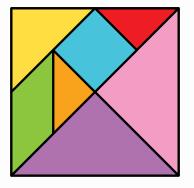

©®© Carlos Luna-Mota 29 de gener de 2020

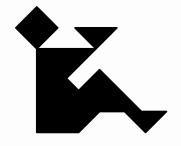

Què és un tangram?

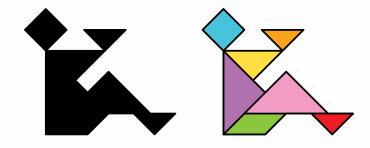
Tangram xinès - Dinastia Song (960-1279)

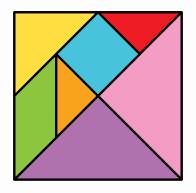
Tangram xinès - Siluetes realistes

Tangram xinès - Siluetes realistes

Tangram xinès - Propietats matemàtiques

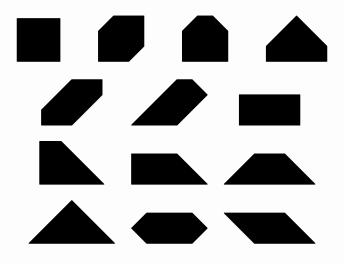

Costats: Múltiples d'1 i d' $\sqrt{2}$

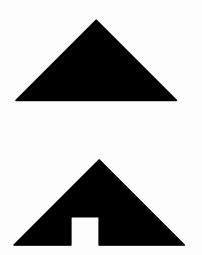
Angles: Múltiples de 45°

Àrees: Múltiples d'1/2

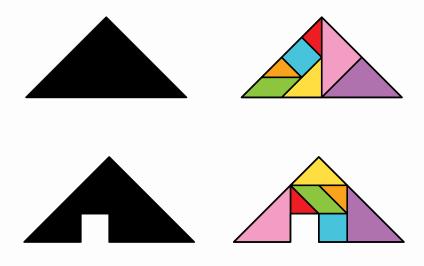
Tangram xinès - Els 13 polígons convexos

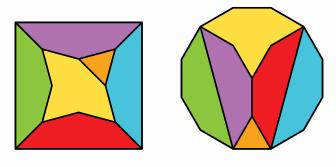
Tangram xinès - Paradoxes

Tangram xinès - Paradoxes $(2\sqrt{2}/3)^2 = 8/9$

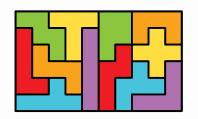

Altres disseccions

L'àrea del dodecàgon és $3R^2$

Altres empaquetaments

Els dotze pentòminos i els dotze hexamants

Tangrams quadrats

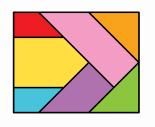

Tangram japonès, Double Square i tangram Fletcher

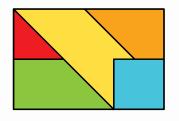
Tangram DiDi i altres tangrams de 4 triangles

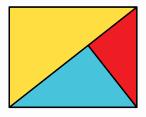
Tangrams rectangulars

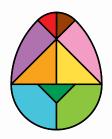
Tangram pitagòric (4:5) i tangram $V \& Diamond (\sqrt{3}:2)$

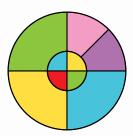
Tangram de la T (2:3) i tangram de Brügner $(1:\sqrt{\phi})$

Tangrams amb corbes

Tangram de l'ou, tangram del cor i tangrams circulars

Com és un bon tangram?

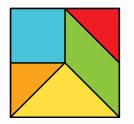
Nombre de peces

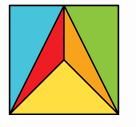

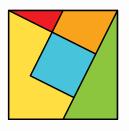

Ostomachion d'Arquimedes i tangram de Brügner

Nombre de peces - Tangrams de 5 peces!

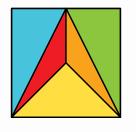

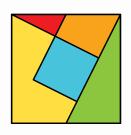

Subtangram xinès, tangram dels cinc triangles i tangram de la creu de Sam Loyd

Tipus de peces

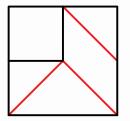

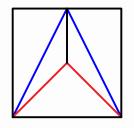

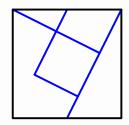

- Peces senzilles
- Peces diferents
- Peces asimètriques
- Peces d'àrea similar

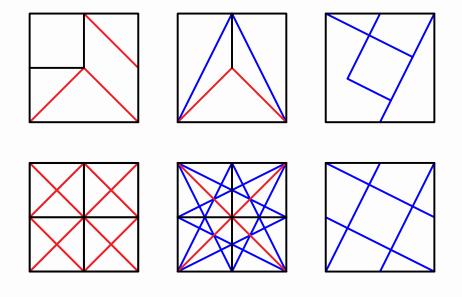
Tipus de peces - Costats i angles compatibles

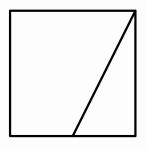
Tipus de peces - Costats i angles compatibles

El tangram egipci

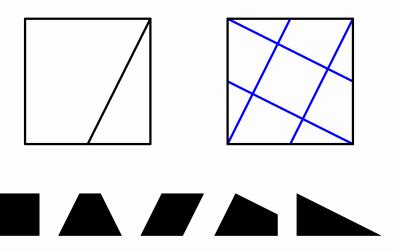
un nou tangram made in MMACA

Tangram de dues peces

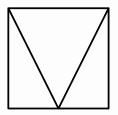

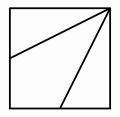

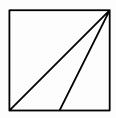
Tangram de dues peces

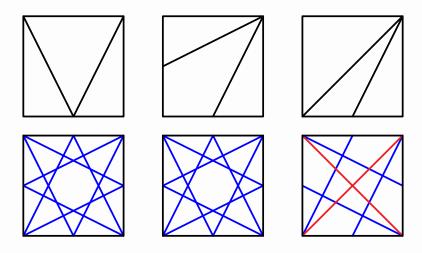
Tres tangrams de tres peces

Tres tangrams de tres peces

Tangram egipci

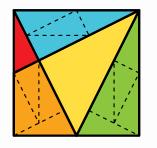
Peces: Cinc polígons asimètrics diferents

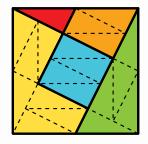
Costats: Múltiples d'1 i d' $\sqrt{5}$

Angles: Combinacions de 90° i de 26,565°

Àrees: 1, 4, 4, 5 i 6

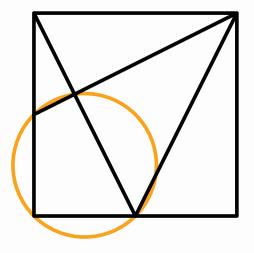
Tangram egipci - Molts $\left\{1:2:\sqrt{5}\right\}$ i un $\left\{3:4:5\right\}$

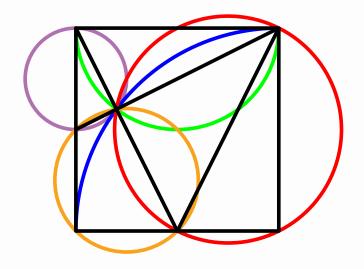

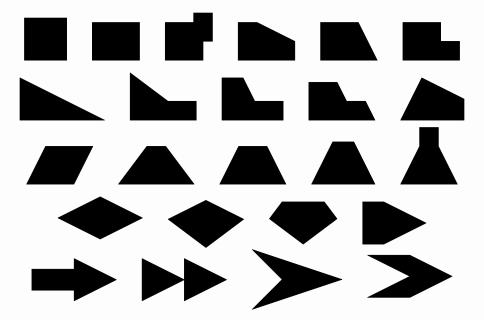
Descomposició de les peces del tangram egipci i del tangram de la creu en triangles congruents

Tangram egipci - El quadrilàter és cíclic

Tangram egipci - Cinc cercles notables

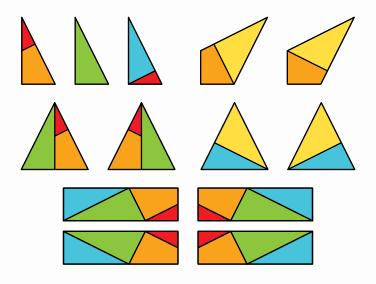

Tangram egipci - Les tres solucions del quadrat

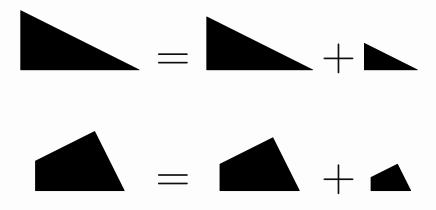

Quatre angles rectes a l'interior i només dos a la perifèria!

Tangram egipci - Equivalències i simetries

Tangram egipci - Suma de figures semblants

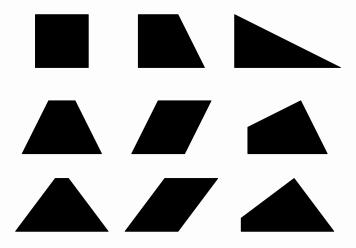

Tangram egipci - Sis triangles semblants

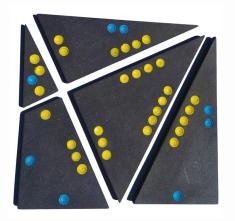
Triangles semblants d'àrees: 20, 16, 9, 5, 4 i 1

Subtangram egipci - Figures amb els 4 triangles

I ara què?

Adaptar el tangram egipci al MMACA

$$2 + 3 = 1 + 4 = 5$$

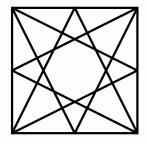
Adaptar el tangram egipci a casa i a l'aula

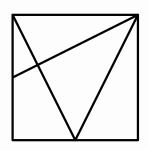
- Paradoxes?
- Figures realistes?
- Tots els quadrilàters?
- Tots els polígons convexos?
- Altres activitats didàctiques?
- Altres propietats matemàtiques?
- ...

Ajudeu-nos!

(carlos.luna@mmaca.cat)

Antecedents històrics?

- Brunés "The Secrets of Ancient Geometry" (1967)
- Bankoff & Trigg "The Ubiquitous 3:4:5 Triangle" (1974)
- Detemple & Harold "A Round-Up of Square Problems" (1996)

Ajudeu-nos!

(carlos.luna@mmaca.cat)

Antecedents històrics?

Puzzle egipci

Tangents

Ajudeu-nos!

(carlos.luna@mmaca.cat)

Moltes gràcies!

